

Het gezamenlijk selecteren, natelen, aanparen en testen door de Werkgroep Beebreed Nederland

20 februari 2016

Tekst naar aanleiding van de Beebreedbijeenkomst van 17 maart 2016. Verder aangepast naar aanleiding van de vergadering van 17 december 2016. Dat betreft het niet selecteren voor de Nederlandse lijn van een tegen Varroa behandeld volk.

Inleiding

In de vergadering van 19 december 2015 heeft de Werkgroep Beebreed Nederland besloten naast het selectie- en testwerk van individuele deelnemers ook gezamenlijk 1 of 2 koninginnen te selecteren, daarvan na te telen, deze nateelt aan te paren met darren uit gezamenlijk gekozen darrenvolken en te testen. Deze aanpak heeft een aantal voordelen: a) We krijgen een grotere samenhang binnen de werkgroep en iets om met zijn allen voor te gaan: elk jaar één of een paar topkoninginnen; b) Het vergelijken van teststanden wordt makkelijker waardoor de nauwkeurigheid waarmee teeltwaardes geschat worden toeneemt; c) Als groep hebben we een grote groep volle zusters van prima afstamming met een behoorlijke kans dat er een topper tussen zit.

De bedoeling is dat iedere deelnemer minimaal 2 volken van de gekozen afstamming test naast volken van eigen keuze.

In deze notitie wordt de werkwijze nader uitgewerkt.

1. Selectie en beoogde aanparing

Of we als werkgroep 1 dan wel meer koninginnen selecteren hangt af van het aantal deelnemers dat daadwerkelijk test. Want hoewel het de bedoeling is dat iedereen meedoet kunnen er redenen zijn waardoor dat niet lukt. Jaarlijks wordt in de najaarsvergadering of in de voorjaarsvergadering afgesproken wie meedoen. Het idee is om gezamenlijk groepen van ca 30 dochtervolken te testen. Bij 15 deelnemers betekent dat de selectie van 1 koningin met twee testvolken per deelnemer, bij 30 de selectie van 2 koninginnen, etcetera. In deze paragraaf wordt de werkwijze beschreven voor de situatie dat één koningin wordt geselecteerd.

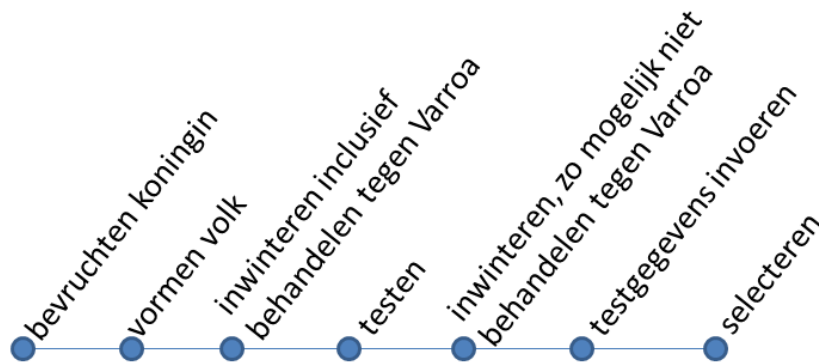
Selectie

In principe wordt een koningin gekozen van één van de deelnemers van de Werkgroep. Het idee daarachter is dat op die manier een "Nederlandse Beebreed-lijn" wordt gevormd. Tegelijkertijd is de gedachte dat idee soepel te hanteren waardoor bijvoorbeeld het aanparen kan gebeuren met darrenvolken die op een Duits Waddeneiland staan. In de toekomst kan de gekozen koningin komen uit de groep van ca 30 volken die gezamenlijk is getest, maar dat hoeft niet. Ook een kenmerk van de soepele opvatting van het begrip "Nederlandse Beebreed-lijn". De filosofie achter die soepelheid is dat we jaarlijks na willen telen van een koningin met de hoogste teeltwaarde. Als blijkt dat die uit de groep van 30 geteste volken komt is dat prima, maar het is geen voorschrift. Aan de andere kant is het ook niet de bedoeling een koningin te kiezen die onlangs geïmporteerd is uit het buitenland, maar voortbouwen op een lijn van een van de deelnemers kan dus wel. Kortom, materiaal van de werkgroep waarin langs de moederlijn wordt geselecteerd en bovendien betere aanleg van bronnen buiten de werkgroep kan worden ingebracht via de darrenkant.

In principe selecteren we de koningin met de hoogste totaalteeltwaarde (Gesamtzuchtwert). We hanteren de standaardweging van Beebreed namelijk $4 \times 0,15$ plus een gewicht van 0,40 voor de Varroa-index. Uit onze ervaring met de selectie van de

moeder van de darrenvolken voor Vlieland blijkt dat de weging niet veel uitmaakt: Als je anders weegt krijg je vrijwel dezelfde toppers. Om daar ook hier een beeld van te krijgen wordt voor elk volk ook de totaalteeltwaarde berekend met weging $4 \times 0,15$ plus een gewicht van 0,40 voor zachtaardigheid, net zoals we dat ter voorbereiding van de selectie voor Vlieland doen. Het kan in de toekomst voorkomen dat er een geschikte VSH-koningin is waarvan de teeltwaarde alleen via afstamming kan worden bepaald doordat ze niet zelf getest is. Ook zo'n koningin kan in de beschouwing betrokken worden.

Een koningin komt alleen in aanmerking geselecteerd te worden als haar volk voor voorgaande winter niet behandeld is tegen Varroa. Voorafgaand aan het testjaar mag het

volk wel tegen Varroa behandeld worden om het testen zoveel mogelijk onder gelijke omstandigheden te laten plaatsvinden. Onderstaande figuur licht dat toe. Het idee is dat telers een volk na het testseizoen wel behandelen tegen

Varroa wanneer de mijtbesmetting zo hoog is dat voor overleven van de winter mag worden gevreesd. Zo'n volk kan echter geen nateelt leveren voor de Nederlandse lijn. De beslissing wel of niet te behandelen is aan de teler op grond van opzettende mijten of (langdurig) waarnemen van mijtval.

Beoogde aanparing

Bij de keuze waarmee aan te paren wordt gekeken naar de bezetting van Vlieland en de Duitse Waddeneilanden. Bovendien wordt KI in de beschouwing betrokken voor zover het aanbod in maart bekend is. KI biedt de mogelijkheid, als dat wenselijk is, bestaande testvolken te gebruiken als darrenmoeders.

Om de gewenste aanparing te kunnen kiezen wordt voor elke kandidaataanparing berekend:

- a. De verwachte teeltwaardes van nateelt van de geselecteerde koningin aangepaard met de kandidaat-darrenvolken plus de bovenbeschreven totaalteeltwaardes met de twee verschillende wegingen.
- b. De verwachte inteelt van de nateeltkoninginnen

In principe wordt de aanparing gekozen die de hoogste totaalteeltwaarde laat zien met acceptabele inteelt.

2. Nateelt van de gekozen koningin

Uitgangspunten voor de werkwijze is dat iedere deelnemer zijn verantwoordelijkheid neemt en dat de werkwijze flexibel is. Er wordt dus bijvoorbeeld niet voor gekozen dat één deelnemer alle overlarven doet of dat alle overlarven op één datum moet gebeuren. Wat wel vastligt is de koningin waarvan wordt nageeteeld en de darrenvolken waarmee de nateelt wordt aangepaard.

Aantal te bevruchten koninginnen

Volgens de presentatie van Gert-Jan Schreuder (<http://www.beebreed.nl/beebreed-gertjanschroeder.pdf>) moet je 60 koninginnen in bevruchtungskastjes aanbieden om een testgroep van 30 volken te hebben. Om die 60 koninginnen te krijgen moet je (in ronde getallen) 90 larfjes overlarven. Als iedereen voor zichzelf zou werken en minimaal 2 volken zou willen testen moet je nog ruimer gaan zitten omdat je dan niet met gemiddeldes kan werken maar met individuele tegenvallers rekening moet houden. Dit pleit ervoor dat niet iedereen voor zichzelf werkt maar dat zich binnen de Werkgroep samenwerkings-verbanden vormen die als subgroep overlarven etcetera. Het is sowieso verstandig wat ruim in de aantallen te gaan zitten omdat het interessant materiaal is om andere imkers –bijvoorbeeld nieuwe deelnemers aan Beebreed- blij mee te maken. Het is nuttig af te spreken dat bevruchte koninginnen die niet voor het testen nodig zijn te koop zijn voor een bepaald bedrag. Voorstel is € 47,50 (afgerond de huidige richtprijs van Schiermonnikoog en VCI van € 38 + 25% vanwege de hoge teeltwaardes).

Het overlarven

Er is wat voor te zeggen het volk met de geselecteerde koningin centraal in Nederland neer te zetten. Dit concreet bespreken op de voorjaarsbijeenkomst nadat de selectiebeslissing is genomen. Overlarvende subgroepen maken een tijdschema voor overlarven afgestemd op het bevruchtingseiland (of KI) dat we gekozen hebben en spreken af wanneer het overlarven zal plaatsvinden. Het kan natuurlijk in de praktijk heel goed blijken dat iedereen op hetzelfde tijdschema uitkomt waardoor in feite op één dag wordt overgelarfd. De werkwijze met subgroepen brengt met zich mee dat het ook voor onze Vlaamse deelnemers mogelijk is met dit aspect van de Werkgroep mee te doen. Wat betreft onze Engelse deelnemer (Paul Walton) moet apart gekeken worden wat de mogelijkheden zijn, bijvoorbeeld het per post sturen van bevruchte koninginnen, een verantwoordelijkheid die één van de subgroepen voor zijn rekening zou moeten nemen. Wel even kijken hoe per post sturen moet worden uitgevoerd; Op dit moment krijgt Paul zijn koninginnen ook per post, uit Celle.

3. Aanparen

Elke subgroep zorgt dat de bevruchtungskastjes op afgesproken tijdstippen worden aangeleverd. Vanzelfsprekend wordt zoveel mogelijk onderling en met andere imkers gezorgd voor gemeenschappelijk transport om de kosten te drukken en met zo weinig mogelijk gezondheidsverklaringen te volstaan.

Mocht het ondanks alle inspanningen zo zijn dat deelnemers onvoldoende testvolken hebben dan kunnen die putten uit eventueel overschot à € 47,50 per bevruchte koningin.

4. Testen

Het testen van de volken wat betreft honingopbrengst, zachtaardigheid, raatvastheid, zwermtraagheid en de varroa-index gaat volgens het voorgeschreven protocol dat ondermeer staat op www.beebreed.nl, "spelregels".